

Головнiн Н. М.,
студент 5 курсу,
4 групи, Інституту прокуратури
та кримiнальної юстицiї
Нацiонального юридичного унiверситету
iменi Ярослава Мудрого

МАСОВI ВБИВСТВА ЗВИЧАЙНИМИ ЛЮДЬМИ

Ключовi слова: масовi вбивства, суїцид, вогнепальна зброя, випадковi жертви, психологiчне вiдчуження особистостi.

Keywords: mass murder, suicide, firearm, casual sacrifices, psychological estrangement of the person.

Анотацiя: Розглянуто феномен масового вбивства яке вчиняється iндивiдуально певними людьми з нової точки зору. Розкритi причини та мотиви вчинення даного явища.

Abstract: Reviewed the phenomenon of mass murder, which is committed by individually defined people from a new point of view, is considered. The causes and motives of this fact are proposed.

Дана тема наразi можливо й не актуальна для України, через те що в нас ще не зустрiчалися випадки масового вбивства якоюсь певною особою, але вона стає все бiльш нагальною для всього свiту в загалом. Дане явище зустрiчається досить не часто, але його наслiдки вкрай тяжкi, та досягають десяткiв та сотень жертв, як правило, нi в чому невинних людей.

Через те що в бiльшостi випадкiв цей феномен масового вбивства скоюється iндивiдуально, тобто однiєю(або кiлькама) особою, то досить загадковим вiн є у питаннях мотивацiї та наслiдкiв. Спробуємо видiлити певнi характернi ознаки одного з видiв, окремого на мою думку, масового вбивства.

Формально, я видiляю невелику класифiкацiю даного явища, за якую iснують три його види, якi звiсно так чи iнакше напряду пов'язанi з психологiчними аномалiями та «психологiчним вiдчуженням особистостi», яке має особа на певному етапi розвитку своєї особистостi, на якому, як писав Ю. М. Антонян, особа занадто вiдчувається вiд соцуому, через занурення в себе, та отримує, як наслiдок, дезадаптацiю по вiдношенню до суспiльства. Для таких осiб до даного випадку були досить нормальними жорстокi думки та мрiї повязанi з негативом до суспiльства загалом [1].

Першi два види цього феномену вiдомi. Це вбивства через досить сильнi психологiчнi аномалiї, а також вбивства через неконтрольовану жагу до помсти, або ж з виняткової ненавистi до конкретних осiб, або їх певних груп. Так, власне я, видiляю третiй вид для цiєї класифiкацiї, згiдно з яким феном масового вбивства певною особою є пiдвидом сучасного суїциду, що має чiткi риси.

Характерним прикладом першого виду цього явища, є випадок у кiнотеатрi «Аврора» 20 червня 2012 року в США, штат Колорадо, в якому вбивця, вчинив напад на прем'єри кiнострічки «Темний лицар: Вiдродження легенди», вбивши 12 людей, та поранивши 58. Мотивом чого стало те, що йому не дiсталися квитки на дану прем'єру.

Прикладом другого виду, є масове вбивство на вiйськовiй базi Форт-Худ 5 листопада в 2009 році. В даному випадку правопорушник, який був вiйськовим лiкарем-психiатром, вбив 13 товаришiв по службi та поранив 32-ох. Його мотивом було те, що вiн вiдчував ненависть до Iракської компанiї США, бо сам був з тих краiв.

Я ж дослiдив гiпотетичний третiй вид, пов'язаний з цiлеспрямованим суїцидом особи, яка посягає на чималу кiлькiсть життiв iнших осiб.

Так, ознаками цього виду є, наприклад, механiчний спiсб реалiзацiї свого умислу, який аж нiяк не є афектом, а є чiтко запланованим цiлим ланцюгом дiй. Даний спiсб проявляється у використаннi в бiльшостi випадкiв саме вогнепальної зброї, та аж нiяк не холодної зброї, та не використовуючи вибуховi речовини. Це має певнi причини, адже очевидно, що, по-перше, данi суб'єкти мають дiяти вкрай вiдкрито та ефективно на iхню думку, при тому, що такi дiї реально можливо спробувати продумати з бiльшою точною кiлькiстю жертв та зi спробою залишитись, хоча б на деякий час, не затриманим правоохоронними органами. А, по-друге, вони повиннi мати шанс, у разi якщо не помруть у процесi реалiзацiї умислу, вбити себе самостiйно, тобто не датися пiсля цього живим, що й пояснює не використання холодної зброї, яка пiдвищує можливiсть бути схопленим ким завгодно та не бути вбитим як наслiдок.

Сам по собi спiсб вчинення злочину з самого початку обрана особою не з проста та вона

розуміє, що вже після першого вбивства є об'єктивна можливість бути вбитим кимось зі своїх потенційних жертв способами самооборони. Більш того, вона цього навіть бажає, бути вбитою в процесі реалізації свого умислу. В протилежному випадку вона вбиває себе в кінці самотійно.

Ще однією ознакою є «виняткова холоднокровність», яка пояснюється також певними факторами. Для початку це сприйняття життів всіх потенційних жертв так само як і своє, особа вважає «нічим», бо особа досягає тієї самої «точки неповернення», як і будь яка особа, яка приходить до бажання закінчити своє життя самогубством. Це пояснюється також готовністю(потребою) померти та заплатити відразу за свої дії власним життям, тобто відсутність страху покарання та звинувачення з боку людей. Адже плата власним життям, є вже найвищою можливою для них ціною.

В залежності від вибору своїх цілей, дані вбивства діляться на два типи: в яких особа шукає звичайне скупчення людей (концерти, метро тощо), та ті, в яких така людина мала й чіткі цілі для помсти як наприклад, шкільний клас. Особа, по своїй сутності, вбиває просто випадкових людей, або їх разом із чіткими цілями через те, що дана особа по своїй соціальній відчуженості має загальну ненависть не тільки до певних людей, а й до суспільства загалом. Вона вважає, що все суспільство винне в тому, що сталося з цією особою (певні дії або бездіяльність людей). Тобто для цієї особи все суспільство є ворогом, всі люди для неї однакові в своєму негативі. Це надає цим особам додаткової впевненості, що також додає холоднокровності в діях та можливість без помилок та співчуття стріляти по всім незважаючи на вік, стать та інші ознаки осіб.

Тобто ці особи перетинають межу до мотиву реалізувати бажання суїциду та через певні погляди, а саме «психологічне відчуження особистості», вирішує не просто, наприклад, застрілитись, отруїтись тощо, а віддаючи власне життя, забрати на той світ чималу кількість осіб, до яких ця особа за тими чи іншими причинами відчуває ненависть, як до суспільства загалом або ж до суспільства та конкретних її представників окремо.

Прикладами таких «вбивств-суїцидів» є звісно масове вбивство в Лас-Вегасі, під час якого було вбито 5 десятків осіб та поранено 5 сотень, яке чітко відбиває всі зазначені мною ознаки холоднокровності, наслідку та вибору способу вчинення. За типом це було обрання тільки випадкових цілей.

Стосовно іншого типу, в якому для злочинця існують й чіткі цілі його ненависті, є масове вбивство у «Колумбайн» 1999 року, коли двоє суб'єктів, які мали навіть досить відкриту соціальну відчуженість, обрали цілєю школою в якій навчались та вбили 13 осіб і 37-ох ранили, після чого застрілились й самі. В даному випадку обрання школи мало вже чіткий напрям ненависті з боку даних осіб, та, на мою думку, й була мотивувала осіб до суїциду з самого початку.

Власна смерть завжди є реально бажаним наслідком для даної категорії осіб, формою відчаю, яка поєднується з ненавистю до всього суспільства.

Сутністю боротьби з випадками масового вбивства розглядуваного типу є усвідомлення його прямого зв'язку з таким феноменом як суїциду. Саме це допоможе кримінології встановити методи запобігання цьому явищу, бо одним з основних завдань цієї науки є встановлення закономірностей утворення і функціонування злочинності у суспільстві [2, с. 60].

Список використаних джерел:

1. Антонян, Ю. М. Психологическое отчуждение личности и преступное поведение: (Генезис и профилактика дезадаптивных преступлений) [Текст] / Ю. М. Антонян. - Ереван : Айастан, 1987. - 206 с.
2. Головкін Б. М. Поняття, предмет, система кримінології та її завдання на сучасному етапі розвитку / Б. М. Головкін // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. – Харків, 2014. – Вип. 28. – С. 59–68.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017